

Ingela Hemming, SEB:s Företagarekonom

Fredag den 7 mars 2008

Rapport från SEB:s Företagarpanel:

Skatter och avgifter främsta hindret för småföretagens nyanställningar

De senaste åren har det varit högkonjunktur i Sverige, och många företagare har nyanställt personal. Samtidigt finns det fortfarande en stor andel av de minsta småföretagarna som inte vill nyanställa. För att ta reda på några orsaker till detta har vi ställt frågor kring nyanställningar i vår senaste omgång i SEB:s företagarpanel¹.

Viktigaste resultaten:

- Totalt sett har 35 procent av företagarna i undersökningen nyanställt personal det senaste året. Ju mindre företagen är, desto färre har nyanställt; bland företagen med färre än 10 anställda har 24 procent nyanställt det senaste året medan 88 procent av företagen med 10 anställda eller fler har nyanställt.
- Arbetsgivaravgifterna upplevs som det allra största hindret för små företag gällande nyanställningar.
- Levebrödsföretagarna, som ofta är enmansföretagare eller mindre företag, ser både arbetsgivaravgifterna och sjuklöneperioden som större anställningshinder än övriga företagare. Tillväxtföretagarna ser ökad administration som ett större problem än övriga företagare.
- 19 procent av dem som inte har anställda idag uppger att de har haft det tidigare. Den viktigaste orsaken till att de valt att inte längre ha anställda i företaget är att de upplevde att kostnaderna var för höga.
- Totalt sett planerar 32 procent av företagarna att anställa personal det kommande året. Det är främst medelstora företag som planerar personalökningar – 73 procent. Bland enmansföretagarna är det 7 procent som planerar att nyanställa.
- Som väntat är det flest tillväxtföretag som planerar att nyanställa det kommande året – 38 procent. Men 25 procent av de nystartade företagen planerar också för nyanställningar, liksom 33 procent av de väletablerade företagen.

Ingela Hemming, SEB:s företagarekonom, kommenterar resultaten:

- Om varje företag i Sverige skulle nyanställa en person skulle det innebära knappt en miljon nya arbetstillfällen. Men trots att det varit högkonjunktur i Sverige de senaste åren har relativt få av företagen med färre än tio anställda valt att nyanställa personal. Den absolut viktigaste orsaken är att många upplever att det är för dyrt att anställa personal i Sverige, och företagarnas uppmaning till regeringen för att få småföretagare att anställa är att sänka arbetsgivaravgifterna.

¹ För mer information om SEB:s Företagarpanel, se sista sidan.

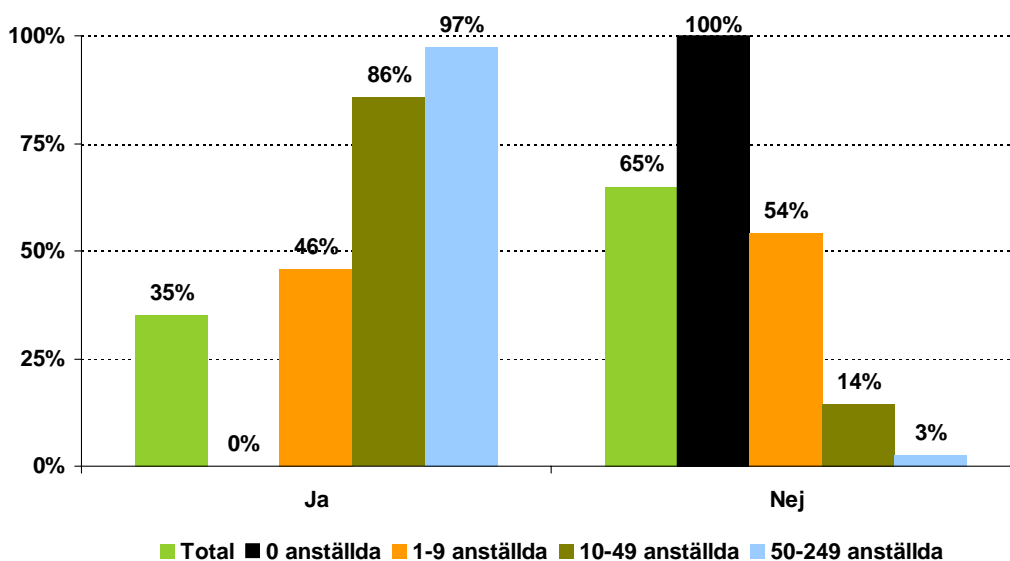
Svenska småföretag tycker att det är för dyrt att nyanställa i Sverige

Vi har vid flera tidigare mätningar i SEB:s Företagarpanel frågat om företagens anställningsplaner. Vid en mätning i december 2006 svarade 34 procent av företagen att de planerade att nyanställa personal det närmaste halvåret, vilket var betydligt fler än under våren 2006 då endast 12 procent i en annan undersökning svarade att de planerade att nyanställa. Konjunkturen har varit god, och företagen har växt och behövt nyanställa.

Den svenska företagsstrukturen präglas av en stor andel enmansföretag, och trots de senaste årens goda konjunktur verkar det som om många av dessa inte planerar att anställa fler. Vi har i den här omgången av Företagarpanelen därför ställt frågor kring dessa företagsares, men även övriga företagsares, inställning till nyanställningar.

I vår senaste panelomgång är det 35 procent av företagen totalt sett som uppger att de har nyanställt personal det senaste året. Bland de medelstora företagen² har så många som 97 procent nyanställt det senaste året.

Graf 1: Har du anställt personal de senaste 12 månaderna? Uppdelat på företagsstorlek

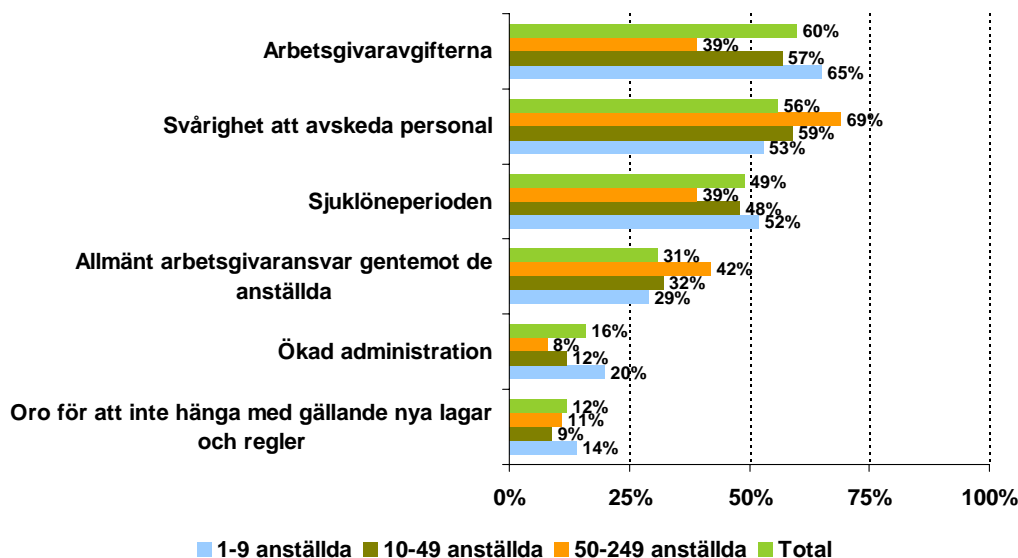
Det är störst andel bland de väletablerade företagen som har anställt personal det senaste året – 55 procent. Bland tillväxtföretagen är det 47 procent som har anställt det senaste året. Av de nystartade företagen uppger 13 procent att de har nyanställt det senaste året, medan 19 procent av levebrödsföretagen har nyanställt. Det är fler kvinnliga företagare som har nyanställt personal – 38 procent jämfört med 34 procent av de manliga företagen.

² Vi definierar mindre företag som företag med 0-9 anställda, småföretag som företag med 10-49 anställda samt medelstora företag som företag med 50-249 anställda.

Höga arbetsgivaravgifter upplevs som största hindret

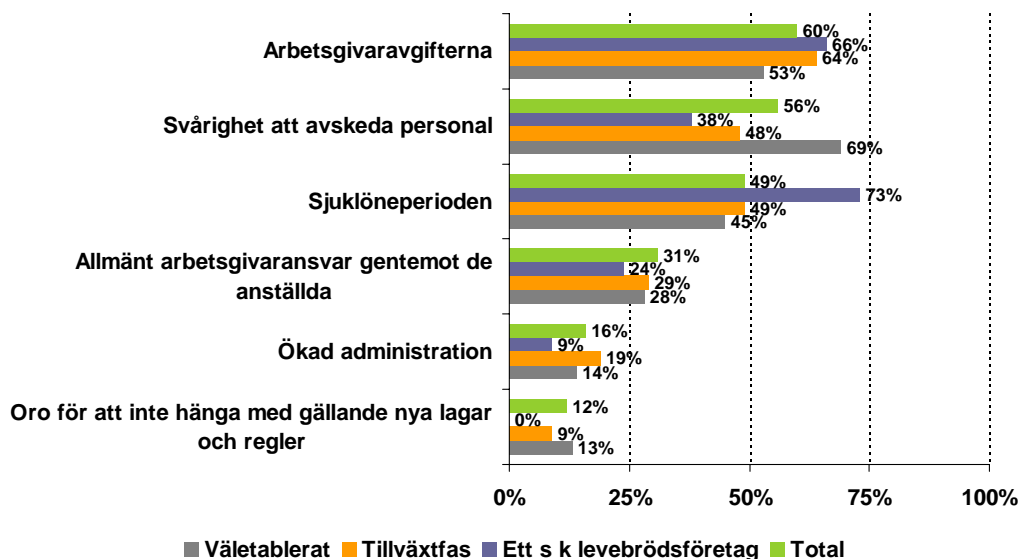
De företagare som har anställt personal det senaste året har fått besvara frågan vilka hinder för nyanställningar som de upplevt som störst. Det hinder som upplevs som allra störst totalt sett är arbetsgivaravgifterna, vilket 60 procent uppger är det största hindret. Bland de medelstora företagen upplevs svårigheten att avskeda personal som det absolut största hindret – 69 procent uppger detta.

Graf 2: Vilka är de största hindren för små företag att anställa personal? Uppdelat på företagsstorlek bland de företag som har anställt det senaste året

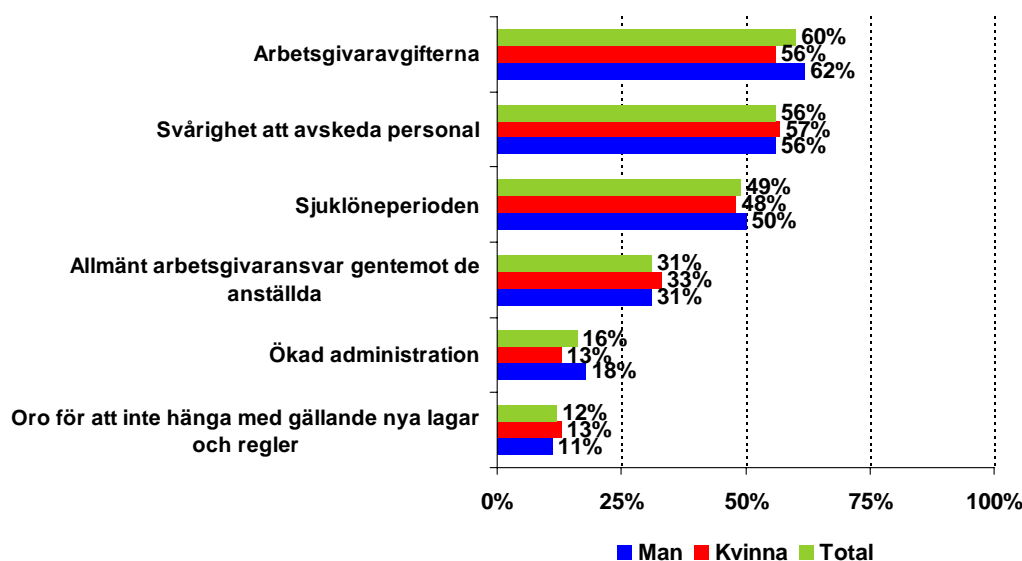
Företagarna som har anställt det senaste året har också fått uppge fritt vilka de upplever är de största hindren, under alternativet "Annat, vad?" (vilket står för 17 procent av svaren i frågan ovan). Det hinder som hamnar högst bland dessa övriga hinder är "svårt att hitta rätt kompetens/personal".

Graf 3: Vilka är de största hindren för små företag att anställa personal? Uppdelat på företagsfas bland de företag som har anställt det senaste året

Uppdelat på företagsfas är det framför allt levebrödsföretagarna som sticker ut. De upplever arbetsgivaravgifterna som ett större hinder än övriga företagare, och i ännu större utsträckning upplever de sjuklöneperioden som ett hinder. Väletablerade företag upplever att svårigheten att avskeda personal är det absolut största hindret, medan tillväxtföretagarna upplever ökad administration som ett större problem än övriga företagare. Kvinnliga och manliga företagare skiljer sig inte mycket åt gällande upplevda anställningshinder – män ser arbetsgivaravgifter som ett större hinder medan kvinnor ser svårigheten att avskeda som ett något större hinder.

Graf 4: Vilka är de största hindren för små företag att anställa personal? Uppdelat på män/kvinnor bland de företag som har anställt det senaste året

Höga kostnader gör att många företagare avstår från att ha anställda

Totalt sett är det 31 procent av företagarna i panelen som inte har någon anställd personal. Av dessa svarar 19 procent att de tidigare har haft anställda. Det är fler män än kvinnor som svarar att de tidigare har haft anställda – 22 procent av männen svarar att de haft anställda jämfört med 12 procent av kvinnorna. De viktigaste orsakerna till att de valt att inte ha anställda i företaget idag är att de upplevde att kostnaderna var för höga; åldersskäl – de börjar trappa ned; firman är för liten så lönsamheten blir för dålig; samt att det blir för krångligt att ha anställda.

Faktaruta 1: Orsaker till att de som tidigare haft anställda inte har det idag

1. Höga kostnader/för dyrt
2. Åldersskäl/är för gammal
3. För liten firma/för dålig lönsamhet
4. Krångligt/ enklare att vara själv

Det är 81 procent av dem som idag inte har någon anställd som inte har haft anställda tidigare heller. De vanligaste orsakerna till att de aldrig har velat anställa är att de inte vill ha ansvaret för anställda; att de hellre samarbetar i nätverk etc; samt höga kostnader.

Faktaruta 2: Orsaker till att de som aldrig haft anställda valt att inte anställa personal

1. Vill inte ha ansvaret/för stort ansvar
2. Samarbetar med partners/i nätverk/ konsulter/underkonsulter
3. Höga kostnader/dyrt
4. För liten firma/för dålig lönsamhet
5. Krångligt/enklare att vara själv

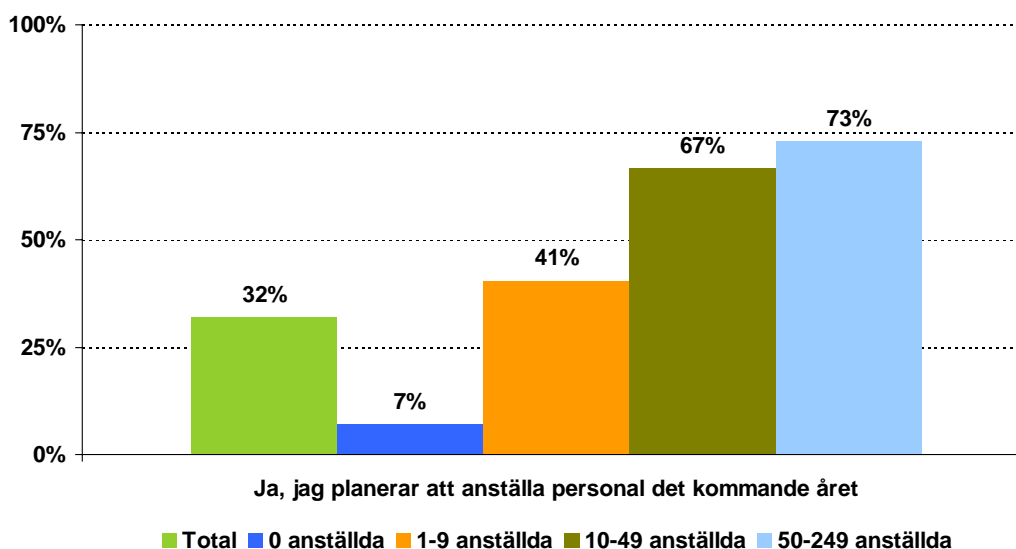
Även nystartade företag planerar dock att nyanställa

Totalt sett är det 32 procent av företagen som svarar att de planerar att anställa personal det kommande året, alltså något färre än de som har anställt det senaste året (35 procent). Det är främst medelstora företag som planerar personalökningar – 73 procent av dessa planerar att nyanställa. Bland enmansföretagen är det 7 procent som planerar att anställa det närmaste året.

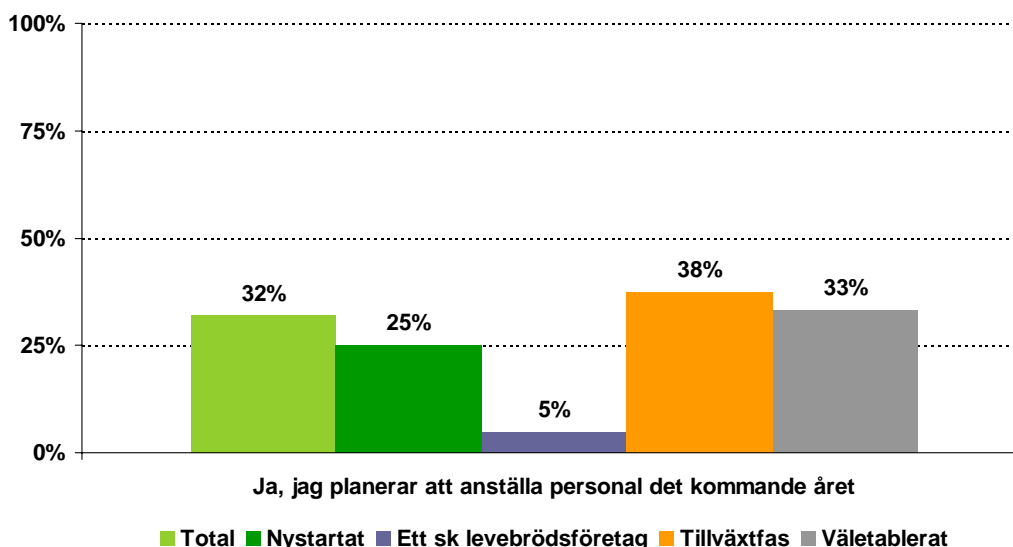
Det är som förväntat flest tillväxtföretag som planerar att nyanställa det kommande året – 38 procent. Men 25 procent av de nystartade företagen planerar också för nyanställningar, liksom 33 procent av de väletablerade företagen. Endast 5 procent av levebrödsföretagen planerar att anställa det närmaste året, dvs en betydligt mindre andel än de 19 procent i samma grupp som har anställt det senaste året. Detta har givetvis flera orsaker, men det är intressant att notera att levebrödsföretagen är de som upplever störst anställningshinder framför allt kopplat till arbetsgivaravgifterna och sjuklöneperioden. Dessa företag är ofta små och då blir de kostnader som nyanställningar innebär extra kännbara för företaget.

Det är ingen skillnad mellan manliga och kvinnliga företagare gällande anställningsplaner - bland båda grupperna är det 32 procent som uppger att de tänker anställa det kommande året.

Graf 5: Planerar du att anställa personal det kommande året? Uppdelat på företagsstorlek

Graf 6: Planerar du att anställa personal det kommande året? Uppdelat på företagsfas

Det är totalt sett 68 procent av företagarna i undersökningen som svarar att de inte planerar att anställa personal det kommande året. När vi frågar varför de som uppger att de har behov av ytterligare personal ändå inte planerar att nyanställa är det vanligaste svaret att de istället arbetar i nätverk samt att kostnaderna är för höga.

Faktaruta 3: Varför planerar du inte att anställa personal det kommande året?

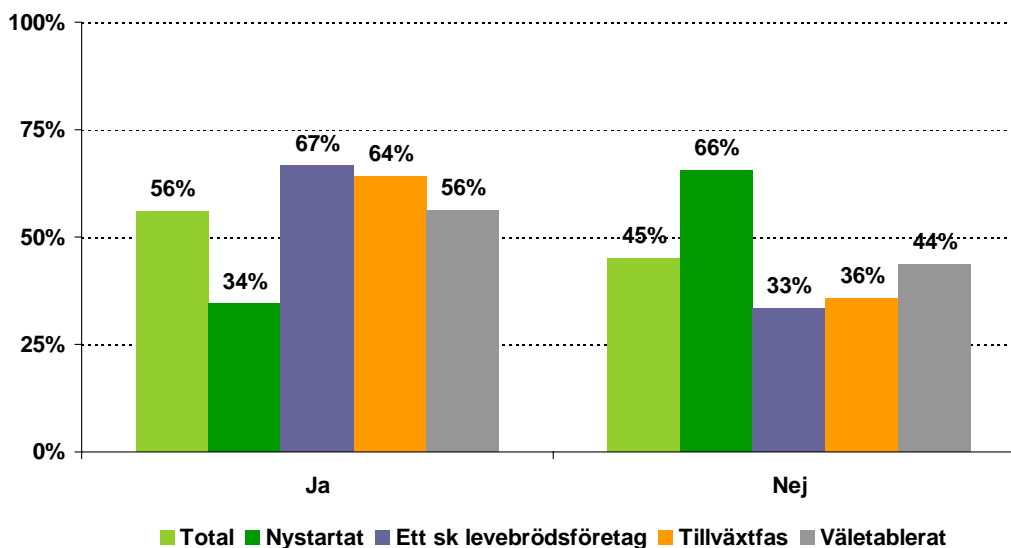
1. Arbetar i nätverk/med underkonsulter/hyr in personal vid behov
2. För höga kostnader
3. För stor risk
4. Ansvar arbetsgivaren har gentemot de anställda
5. Krångliga regler

Många företag arbetar i nätverk

Det är vanligt att svenska små- och medelstora företag ingår i någon form av nätverk eller samverkan med andra företag. Totalt sett uppger 56 procent av företagarna i undersökningen att de ingår i ett sådant. Bland de medelstora företagen uppger så många som 78 procent att de ingår i någon form av nätverk eller samverkan med andra företag. Bland företag med färre än 50 anställda är det cirka 55 procent som ingår i något nätverk eller samverkan. Det är ungefär lika vanligt att manliga och kvinnliga företagare ingår i nätverk eller samverkan, men det är vanligare bland män att orsaken till detta är att man vill undvika att anställa – 35 procent av männen uppger detta mot 27 procent av kvinnorna.

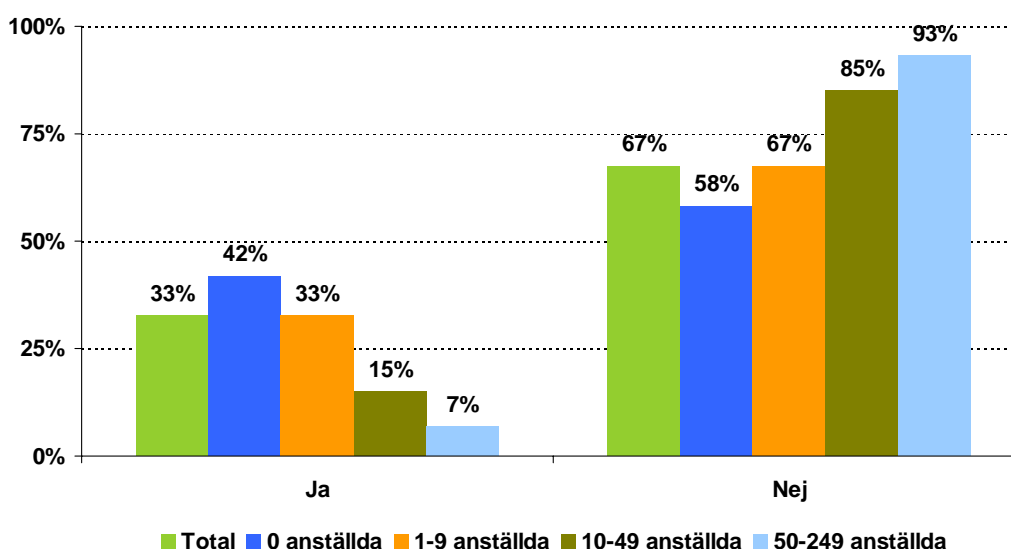
Bland nystartade företag uppger så många som 34 procent att de ingår i någon form av nätverk. Siffran är högst bland levebrödsföretagen, 67 procent, medan 56 procent av de väletablerade företagen ingår i nätverk.

Graf 7: Ingår företaget i någon form av nätverk/samverkan med andra företag? Uppdelat på företagsfas

Bland de företag som uppger att de ingår i någon form av nätverk eller samverkan är det totalt sett 33 procent som uppger att nätverket är ett sätt att undvika att anställa personal. Det är störst andel som uppger detta bland tillväxtföretagen – 49 procent, medan endast 27 procent av de väletablerade företagen uppger att de är med i nätverket på grund av detta. Bland enmansföretagarna är det flest som uppger att de är med i nätverk för att undvika att anställa personal.

Graf 8: Är nätverket/samverkan med andra företag ett sätt att undvika att anställa personal? Uppdelat på företagsstorlek bland företag som ingår i nätverk eller samverkan

Småföretagarna vill att regeringen sänker arbetsgivaravgifterna

Alliansregeringen inriktar en stor del av sin politik på att minska utanförskapet genom att få fler personer i arbete. En viktig åtgärd för att minska utanförskapet är givetvis att underlätta för de många svenska små- och medelstora företagen att nyanställa personal. Vi frågade Företagarpanelen vilka åtgärder som de anser är viktigast från regeringens sida för att få fler småföretagare att anställa. Även här hamnar sänkta arbetsgivaravgifter på första plats, följt av förenklade lagar och regler. Därefter kommer åtgärder kopplade till LAS.

Faktaruta 4: Regeringen har som mål att minska utanförskapet genom att få fler personer i arbete. Vad tror du skulle vara den enskilt viktigaste åtgärden som regeringen kan genomföra för att få fler småföretagare att anställa?

1. Sänkta arbetsgivaravgifter
2. Förenklade lagar och regler/mindre krångel och byråkrati
3. Uppluckrad LAS/förenkla för företag att säga upp personal
4. Längre provanställningar/längre provotid
5. Tag bort sjuklöneperioden för småföretagare
6. Bidrag vid provanställning
7. Lärlingssystem med lärlingslöner
8. Någon form av statlig lönesubvention
9. Fler karensdagar
10. Lägre lägslöner

Om SEB:s Företagarpanel:

SEB:s Företagarekononom startade sommaren 2006 en Företagarpanel, med syfte att få en bättre inblick i små- och medelstora företagares situation och för att bättre kunna föra deras talan i samhällsdebatten. Panelen består nu av ca 1 700 små- och medelstora företag. Denna panelomgång genomfördes den 3 – 19 februari 2008 och besvarades av 1 100 företagare.

SEB:s FÖRETAGAREKONOM

Ingela Hemming

070-763 82 97

ingela.hemming@seb.se

www.seb.se/foretagarekonomen

SEB:s företagarekononom Ingela Hemming har till uppgift att vara språkrör i frågor som rör små- och medelstora företag. I rollen ingår att bevaka omvärlden utifrån små- och medelstora företags perspektiv för att kunna rapportera om viktiga händelser som berör företagets vardag. Utöver det ska SEB:s företagarekononom med kompetens och råd underlätta för företag att förbättra sin ekonomi och stärka sin konkurrenskraft.